

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА**  
**КОНФЕРЕНЦІЯ**  
**професорсько-викладацького складу**  
**16–17 травня 2019 р.**

Збірник наукових праць  
професорсько-викладацького складу академії  
за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році

Полтава 2019

### **Редакційна колегія:**

**Аранчій В. І.**, ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

**Горб О. О.**, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

**Галич О. А.**, декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

**Дорогань-Писаренко Л. О.**, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

**Дудніков І. А.**, декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

**Кулинич С. М.**, декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

**Маренич М. М.**, декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

**Опара М. М.**, фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

**Поліщук А. А.**, декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

**Чайка Т. О.**, начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16-17 травня 2019 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2019. – 309 с.

## ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ: МІЖ-НАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

*Чайка Т. О.,  
кандидат економічних наук  
Яснолоб І. О.  
кандидат економічних наук*

Як відомо, ще на початку ХХ ст. головні напрями політики енергоефективності в Європі були пов'язані з впровадженням у всіх інституціональних секторах енергозберігаючих технологій і обладнання, активізацією використання альтернативних джерел енергії, скороченням технологічних і комерційних втрат під час виробництва, транспортування та споживання енергоносіїв [1].

Сучасні екологічні умови вимагають від України термінового проведення реформ в енергетичній сфері, що обумовлює необхідність використання світового досвіду та, за можливості, підтримки країн з досвідом впровадження енергоефективних технологій та обладнання. Так, за результатами проведення енергетичної політики найбільших досягнень у галузі енергетичної ефективності досягли країни Європейського співтовариства (ЄС). Їх досвід є найбільш актуальним для України.

Досвід провідних країн свідчить, що для досягнення необхідного масштабу і своєчасного впровадження енергоефективності, необхідно об'єднати зусилля органів державного управління України, учасників процесів впровадження енергоефективності та приватного сектора. Відсутність скоординованої національної політики та чіткого керівництва на найвищому рівні заходів з підвищення енергоефективності не приносять суттєвих результатів, що гальмує сталий економічний розвиток.

Таким чином, першочерговими заходами для України є [2]:

1) розглянути та запровадити пакети політик, спрямованих на стимулювання енергетичних змін у ключових сферах: міжсекторальні заходи, будівлі, прилади та обладнання, транспорт, промисловість, освітлення, комунальні послуги;

2) дослідити перешкоди на шляху оптимізації ефективного використання альтернативних джерел енергії;

3) визначити можливість ефективного доходу у розвитку енергетичного менеджменту через розвиток і підтримку інструментів, тренінгів, сертифікації та підвищення кваліфікації фахівців у цій галузі;

4) вивчити впровадження механізмів, які визначають стимули надання економічних заходів з енергозбереження для споживачів кінцевої енергії у сфері комунальних послуг, наприклад: формування нормативної бази, що дозволяє відмежувати доходи та прибуток цих компаній від обсягу продажу енергоносіїв і дозволяє на рівноправній основі в інвестиційному плані компанії конкурувати покупцеві ефективного обладнання чи технологій з нарощуванням генерації; встановлення енергопостачальним компаніям систематично зростаючих завдань з підвищення енергоефективності;

5) організувати ринок відповідних зобов'язань, які мають кореспондувати-

ся з добровільним або обов'язковим обмеженням на викиди CO<sub>2</sub>, а витрати покриватися за рахунок тарифів і доходів від продажу «білих сертифікатів».

Так, експертами Міжнародного енергетичного агентства, яке є найбільш авторитетною організацією, що формує світову політику у сфері енергетичної ефективності, виділяються базові заходи та заходи швидкої віддачі [1].

Базові заходи є основою політики підвищення енергоефективності та сприяють швидшому здійсненню фінансово виправданих інвестицій: стандарти енергоефективності в таких секторах як будівлі, промислове обладнання, ефективність використання палива; програми керування попитом; підвищення енергоефективності як умова надання субсидій на проведення капітального ремонту; скоординовані плани з теплопостачання; стимулювання фінансування енергоефективних проектів банками і лізинговими компаніями. Низьковитратні, високоефективні заходи усунуть основоположні причини низької енергоефективності, а також сприятимуть підвищенню фінансового потенціалу до рівня економічного. Вони пов'язані зі значно вищими початковими витратами, проте більшість з них також гарантує більшу економію енергоресурсів.

Заходи швидкої віддачі – це заходи, які можна розробити менш ніж за один рік та які можуть мати значний ефект за помірних витрат. Наприклад: інформаційна кампанія зі зростання рівня обізнаності в питаннях підвищення енергоефективності; збільшення термінів бюджетного планування, запровадження права розпоряджатися зекономленими енерговитратами, встановлення правил закупівель, які стимулюють використання енергоефективних технологій; реорганізація муніципальних теплових компаній в комерційні підприємства або приватно-державні партнерства тощо.

Зазначені заходи щодо реалізації політики у сфері підвищення енергоефективності повинні бути обов'язково обґрунтованими з дотриманням відповідних критеріїв:

1. Економія значних обсягів енергії за низьких витрат.
2. Вирішення існуючих проблем недосконалості ринку і подолання ринкових бар'єрів.
3. Заповнення значних прогалин в існуючих політичних заходах.
4. Має місце певний консенсус на міжнародному рівні.

Таким чином, міжнародний досвід щодо реалізації політики у сфері підвищення енергоефективності пропонує заходи за групами:

– побутові прилади та обладнання: обов'язкові вимоги щодо характеристик енергетичної ефективності товарів і обладнання та їх маркування; моделі електронного і мережевого обладнання низької потужності, включаючи моделі з режимом «стендбай»; телевізори, DVD-програвачі, ресивери та інше теле- й відеообладнання для домашнього використання; енергетичні стандарти промислових випробувань і протоколи вимірювання;

– міжсекторальні заходи політики: заходи щодо стимулювання інвестицій в енергетичну ефективність; національні завдання і стратегії в галузі енергетичної ефективності; дотримання, реалізація, контроль і оцінка заходів з підвищення енергетичної ефективності; індикатори енергетичної ефективності; моніторинг та звітність про прогрес у відповідності до рекомендацій МЕА з енерге-

тичної ефективності;

- будівлі: будівельні норми і правила для нових будівель; пасивні будинки та будинки нульової енергії; пакет політичних заходів, спрямованих на підвищення енергетичної ефективності в існуючих будівлях; схеми сертифікації будівель; підвищення енергетичної ефективності світлопрозорих конструкцій;

- освітлення: поступове виведення з експлуатації ламп розжарювання і перехід на освітлення відповідно до вимог передових практик у цій галузі; забезпечення освітлення низької вартості в будівлях, не пов'язаних з постійним проживанням, і поступове скорочення неефективного освітлення;

- комунальні послуги: схеми підвищення енергетичної ефективності кінцевого споживання енергії у сфері комунальних послуг;

- транспорт: ефективні шини; обов'язкові стандарти паливної ефективності для легких вантажівок; економія палива важкими вантажівками; еководіння;

- промисловість: збір надійних даних та інформації про енергетичну ефективність в сфері промисловості; енергетичні характеристики електродвигунів; допомога у розвитку можливостей енергетичного менеджменту; пакет заходів, спрямованих на підвищення енергетичної ефективності на малих і середніх підприємствах.

Таким чином, Україна має можливість розробки та здійснення найбільш ефективних заходів з реалізації політики у сфері підвищення енергоефективності з використанням сучасного міжнародного досвіду та за підтримки світової спільноти.

### **Бібліографічний список**

1. Енергетична ефективність України. Кращі проектні ідеї [електронне видання] : Проект «Професіоналізація та стабілізація енергетичного менеджменту в Україні» / Уклад.: С. П. Денисюк, О. В. Коцар, Ю. В. Чернецька. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2016. 79 с.

2. Yasnolob I., Chayka T., Gorb O., Demianenko N., Protas N., Halinska T. The Innovative Model of Energy Efficient Village under the Conditions of Sustainable Development of Ecological Territories. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2018. 3(27). P. 648-658. URL : <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/2272>.

## ЗМІСТ

### СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУЗ

**Березіна Л.М.**

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ  
ПІДПРИЄМСТВ АПК УКРАЇНИ..... 4

**Волкова Н.В.**

ВИКОРИСТАННЯ ДЕФІНІЦІЙ «СТАЛІСТЬ» ТА «СТІЙКІСТЬ»  
В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ..... 5

**Дивнич О. Д.**

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ СІЛЬСЬКОГО  
ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ..... 7

**Калініченко О. В.**

ПОКАЗНИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ЕНЕРГЕТИЧНИМИ  
РЕСУРСАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ..... 10

**Миколенко І.Г.**

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «КОНКУРЕНЦІЯ»  
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР  
ТА ЇХ ПОВЕДІНКИ НА РИНКУ ..... 13

**Олійник Є. О., Олійник А. С.**

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА:  
ІНТЕРЕСИ ТА ЗАГРОЗИ ..... 16

**Помаз Ю. В., Помаз О. М.**

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ В УКРАЇНІ..... 19

**Самойлик Ю.В., Демиденко Л.М.**

ТРАНСФОРМАЦІЯ АКЦІОНЕРНОЇ ФОРМИ  
ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ ..... 22

**Вороніна В.Л.**

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА:  
УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ ..... 25

**Дорофєєв О.В.**

СТАЛІСТЬ, ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ ТА ГАРМОНІЙНІСТЬ  
РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА:  
СПІВВІДНЕСЕННЯ ПОНЯТЬ..... 27

|                                                                                  |    |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Калюжна Ю.П.</b><br>ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ-РЕКЛАМИ В ДІЯЛЬНОСТІ<br>ПІДПРИЄМСТВ ..... | 74 |
|----------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                         |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Даниленко В.І.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ НА<br>ПРОДУКТОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ..... | 76 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Терещенко І. О., Шульга А.А.</b><br>ХАЙ-ТЕК ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ<br>КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ..... | 78 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                            |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Чайка Т. О., Яснолоб І. О.</b><br>ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ:<br>МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ..... | 80 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

## СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

|                                                                                                                                                          |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Аранчій В.І., Різниченко О.А.</b><br>ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ<br>РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ<br>ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ..... | 84 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                   |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Бражник Л.В., Дорошенко О.О.</b><br>ДЕРЖАВНИЙ БОРГ УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН..... | 85 |
|-----------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Глущенко Ю.А.</b><br>МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ ..... | 87 |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                           |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Грибовська Ю. М.</b><br>ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ<br>ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ СУБ'ЄКТАМИ<br>ГОСПОДАРЮВАННЯ ..... | 89 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Дедушно А. В., Люлька В. М.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ПУБЛІЦИСТИЧНОГО<br>ДИСКУРСУ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ..... | 92 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Дорогань-Писаренко Л.О., Литвин О.Ю., Чіп Л.О.</b><br>УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ЖИТЛОВОЇ ОРЕНДИ ..... | 96 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                              |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Дроботя Я. А.</b><br>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ШЛЯХОМ<br>УПРАВЛІННЯ НЕСИСТЕМАТИЧНИМИ ФІНАНСОВИМИ<br>РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ..... | 98 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**Наукове видання**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА  
КОНФЕРЕНЦІЯ  
професорсько-викладацького складу  
16 – 17 травня 2019 р.**

**Збірник наукових праць  
професорсько-викладацького складу академії  
за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році**

---

Підп. до друку 10.05.2019. Формат 60х90 1/16. № 36.  
Ум. друк. арк. 18,7. Обл.-вид. арк. 18,2.  
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії  
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.  
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.